

ENERJİ SEKTÖRÜNDE ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞI MÜCADELEDE PSI POLİTİKALARI (PSI POLICIES ON ENERGY RESISTANCE TO PRIVATISATION)

David Boys

Uluslararası Kamu Hizmetleri (PSI)
(Kamu Çalışanları Sendikaları Küresel Federasyonu)

ULUSLARARASI KAMU HİZMETLERİ'NİN ENERJİYE İLİŞKİN POLİTİKALARI ÖZELLEŞTİRMEYE KARŞI DURUŞ

Elektrik Mühendisleri Odası
22-23-24 Ekim 2007
Ankara, Türkiye

Uluslararası Kamu Hizmetleri (PSI)

Kamu hizmeti çalışanları için Küresel Sendika Federasyonu

- 20 milyon çalışan
 - 150 ülke
- 650 ulusal sendika
- 1907’de Avrupa, enerji, su, atık ve belediye hizmetleri sendikaları tarafından kuruldu. İş verenler ücretleri düşürmek ve sendikalar üzerinde baskı kurmak için ulusal farklılıkları kullandılar.

PSI Uluslararası Sendika Dayanışması için bir platformdur

PSI’nın tüm kıtalarda, her kıtada alt bölgelerde bulunan Bölge ofisleri, üyelerimize yakın olmamıza olanak tanımaktadır.

Sektörel uzmanlık merkez(ler)de odaklanmıştır. Seminer, eğitim, araştırma, lobi faaliyetlerini, yayınları vb. içeren bölgesel ve sektörel işbirliği

PSI, sendikalara işleri, ücretleri ve çalışma koşullarını etkileyen uluslararası örgütlere karşı bir platform sağlar

Uluslararası finansal kuruluşlar– Dünya Bankası, IMF, Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası, Avrupa Yatırım Bankası...

Devletlerin oluşturduğu uluslararası örgütler– Birleşmiş Milletler (Uluslararası Çalışma Örgütü), Avrupa Birliği, OECD...

Uluslararası ticaret örgütleri – Dünya Ticaret Örgütü, NAFTA (Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması), ASEAN (Güneydoğu Asya Uluslar Birliği) ...

Çokuluslu şirketler– EDF, RWE, Suez...

Neden Özelleştirme?

- Özelleştirme Margaret Thatcher tarafından kamu sektörü sendikalarına saldırmak için kullanıldı
- Özelleştirme devletin rolünü azaltmak ve devlet harcamalarını sınırlamak için kullanıldı.
- Özelleştirme işgücünü azaltmak için kullanıldı.
- Özelleştirme politikacıları zengin etmek için kullanıldı.
- Özelleştirme çokuluslu şirketleri zengin etmek için kullanıldı.
- Özelleştirme bazen de hizmetleri iyileştirir.

Yönetişim ve finans ikilemi

- Yeni teknoloji, yeni yönetim, yeni finans kaynaklarıyla kapasitenin geliştirilmesine ve artırılmasına ihtiyaç duyulur. Özelleştirme çözüm olarak sunulur.
- *Stratejik ortaklar/yatırımcılar ile yeni yönetim veya teknoloji getirmeyen, kar payları konusundaki baskıları arttırmaya, öncelikleri kısa vadeli hisse değerlerine vermeye neden olan borsada hisseleri satma yöntemi arasındaki farkı dikkate almak gerekir.*
- Kamu kurumları için para maliyeti genelde daha azdır.
- Sorun piyasanın çok istikrarsız olmasıdır. Kar güdüsü toplumsal önceliklere izin vermez.

Özelleştirmecilere karşı direniş hazırlanmak

- Güçlü sendikalara bağlıdır
- Sağlam/güvenilir araştırma – küresel uzmanlık
www.psir.org
- Sendikalardan,
- Akademisyenlerden,
- STK'lardan
yerel araştırmacı ağıları

Sektörü bilmek

- Sektörün yapısı –doğal tekeller, rekabetin gerçekliği...
- Yatırım ihtiyaçları (ve vaatler)– hükümetlerin borç yükü; hizmetlerin kötüleşmesi
- İşletme zorunlulukları, emek ihtiyaçları dahil
- Rekabet, ihale süreçleri, imtiyazlar

Aktörleri bilmek

- Yine, sağlam araştırmaya bağlıdır
- Şirketler– kilit konumdaki karar alıcıları belirleyin : iş sahipleri, finansörler, yöneticiler, müşteriler, satıcılar, düzenleyiciler, pay sahipleri, aracı kurumlar...
- Bakınız RWE, E.on, Enel, Vatenfall, Tractebel... Özel sermaye şirketleri: Macquarrie, KKR, etc
- İyi niyet ve itibar

Aktörleri bilmek

- **Politikacılar** : seçim kampanyaları;ideoloji; yasalar/düzenlemeler; hükümet bütçeleri (borçlar, faizler, finansörler – Dünya Bankası, IMF, Deloitte, PwC); lobiler...
- **Finansörler** : bankalar; kredi derecelendirme kurumları, aracı kurumlar, özel sermaye fonları; emekli fonları; diğer kurumsal yatırımcılar...

Kilit meseleleri bilmek

- **Toplumsal yaşama yansıyan etkilerin ve sağlam temellere dayanan araştırmaların birleştirilmesi**
- **Kamu hizmetleri-** bu hizmetleri sadece bütün yurttaşlar değil, şirketler/kurumlar, çiftçiler, vb. de kullanır.
- **Doğal tekeller; Alternatif tedarikçilerin olmaması; seçenek yok ancak hizmetlere erişim var–bağımlılık ilişkileri; toplumun işleyişinde kilit bir yerdedir.**

Kilit meseleleri bilmek

- **Yurttaşların ihtiyaçları**
 - Kalite
 - Ödenebilirlik
 - Erişim
 - Güvenlik
 - Güvenilirlik
 - Demokrasi, yerel kontrol
- **Çalışanlara/sendikalara yönelik algılama zayıf olsa da hizmetlere yönelik algılama iyi olabilir**

Kilit meseleleri bilmek

- **Kampanya stratejisi : geleneksel emek meselelerinden daha fazlası hakkında konuşmak– ücretler, iş güvenliği, sağlık ve güvenlik gibi konular, onların hizmet kalitesiyle bağlantısını göstermediğimiz ölçüde, oldukça sınırlı bir ilgi çekmektedir.**
- **Karşımızdakiler, bizlerin ayrıcalıkları, yolsuzluğu, verimsizliği savunan belirli bir çıkar grubunun temsilcileri olduğumuzu söyleyerek, daima bizi marjinalleştirmeye çalışırlar**

Kilit meseleleri bilmek

- **Kullanıcılar bu hizmetlerden ne elde ederler?**
- **Bizim üyelerimize ve aldıkları hizmetlere ilişkin algılamaları nedir?**
- **Toplumun, ailelerin ve ekonominin iyi işlemesi için bu hizmetlerin zorunlu olduğunu nasıl anlatmalıyız?**
- **STRATEJİ, MESAJ VE MEKANİZMALAR GELİŞTİRİN**

İşbirliği yapın

- **Aşağıda sıralananlarla işbirliği yapın**
 - **STK'lar veya topluluk gruplarıyla (yerel, ulusal veya küresel). Kadınlar hizmetlerin temel kullanıcılarıdır, genellikle çok güçlü müttefiklerdir.**
 - **Diğer sendikalarla, kamu ve özel sektörle**
 - **Liberalizasyona karşı olan politikacılarla**
 - **Medyayla**
 - **Kuruluşlarla, çiftçilerle...**

PSI Kampanyaları

- **Enerji özelleştirmesi: Tayland, Güney Kore, Ontario, Ukrayna, Endonezya**
- **Su özelleştirmesi: Bahsedilecek çok fazla ülke var; küresel etki**
- **Çok uluslu şirketlerle mücadele etmek- RWE, EDF, E.on, Enel, Veolia, Ariva, Ondeo, Endesa, vb.**

Suda ve elektrikte özelleştirmeye ve liberalizasyona karşı kampanyalar

Türkiye, AB ve Enerji

- AB'ye giriş süreci, AB politikalarını, bu arada elektrik ve gaz sektöründe başarısız olmuş piyasa politikalarını da Türkiye'ye empoze edecektir.
- Seçenekler nelerdir? Birleşmeye karşı olmak? Birleşmeyi desteklemek, fakat başarısız iç piyasalara karşı olmak? Kamu mülkiyetinde ve idaresinde ısrarcı olmak?
- Sendikalar, Avrupa Kamu Hizmetleri Sendikaları Federasyonu (EPSU), PSI arasında gerçekleştirilen Güneydoğu Avrupa Enerji tartışmalarına katılmak mümkün.
- PSI, EPSU ve PSIRU (PSI Araştırma Birimi), Türkiye tarafından geliştirilebilecek alternatif yaklaşımlar için tezler ve siyasi platformlar sağlar. Ancak öncelikle Türkler karar vermelidir.

Birlik içinde, Güç